

Jaarverslag 2025

Stichting Wabi Sabi
Weiersstraat 1
9401 ET Assen
kvk 74898337
www.wabisabitheater.nl

W S
A A
B B
THEATER

1 Bestuursverslag 2025

2025 stond in het teken van de locatievoorstelling CONTRA en de verdere professionalisering van de organisatie. Verslag van CONTRA is onderdeel van het jaarverslag 2025.

Stichting Wabi Sabi maakt door middel van theater complexe, maatschappelijke thema's toegankelijk voor publiek. De verhalen van de voorstelling zijn herkenbaar en troostend voor hen die worstelen met de problematiek en confronteren anderen juist met de blinde vlek die zij hebben voor de ervaringen van anderen.

In de periode mei tot en met juli is Contra gerepeteerd te Donderen en heeft het daarna gespeeld op de festivals Karavaan, Oerol en Festival Der Aa! Het bezoek van prinses Laurentien op Oerol met Opium, zie <https://www.wabisabitheater.nl/> krijgt een mooi vervolg in 2026. Op 2 oktober 2026 speelt CONTRA in Stadsschouwburg Haarlem ikv de verjaardag met impact van prinses Laurentien en Carola Wijdoogen van de Number 5 Foundation.

Najaar 2025 was zeer feestelijk met twee prijzen voor TERECHT! Waarbij de voorstelling op het Internationaal Theater Festival speelde op 12 september 2025 voor 194 personen in De Krakeling te Amsterdam. De prijzen zijn:

De Zilveren Krekel

(<https://www.wabisabitheater.nl/post/terecht-wint-zilveren-krekel-2025-voor-meest-indrukwekkende-jeugdtheaterproductie>)

en de Jonge Zwaan!

<https://www.wabisabitheater.nl/post/terecht-ontvangt-jonge-zwaan-voor-meest-indrukwekken-de-jeugddansproductie-van-2025>

Op 27 november was Wabi Sabi onderdeel van het open huis van Number 5 Foundation in Den Haag met een presentatie voor publiek van scènes uit Terecht waarbij 5 ex-gedetineerde jongeren een reactie gaven op de scènes en verbonden werden met eigen ervaringen. Er waren twee sessies met 25 personen en daarnaast inloopmomenten.

Het bestuur van Wabi Sabi heeft enige wisselingen ondergaan in 2025. Nicolette Klein Bleumink is interim de zakelijke leiding gaan doen vanaf mei 2025 ipv Hans Jansen. Hans heeft een baan gekregen bij de provincie Drenthe. Het bestuur bedankt Hans voor zijn grote inzet voor Wabi Sabi. Gea Boerma is Nicolette opgevolgd als penningmeester en Willem Hulshof is vanaf december 2025 toegetreden als bestuurslid.

Het bestuur heeft vergaderd op de volgende momenten: 31 maart 2025, 5 juni 2025, 22 september 2025 en 1 december 2025. Waarbij jaarstukken 2024, voortgang voorstelling Contra en werving nieuwe bestuursleden de belangrijkste aandachtspunten waren.

Gezamenlijke huisvesting voor Garage TDI, Peergroup en Wabi Sabi is een doorlopend gesprek met ambtenaren van de gemeente Assen en provincie Drenthe. Er is zicht op huisvesting in de Graansilo's aan de Havenkade. Het gesprek hierover gaat in 2026 verder..

Februari 2025 is Maarten Smit in loondienst gekomen bij de Stichting Wabi Sabi, daarmee is er ook een salarisadministratie gestart en een aansluitingsovereenkomst bij PFZW als pensioenfonds. Wabi Sabi is gestart met Kleisteen als boekhoudpakket en wordt daarbij ondersteund door Buro '98. Stichting Wabi Sabi volgt de CAO Toneel en Dans en is aangesloten bij het NAPK.

Het jaar 2025 wordt afgesloten met een positief resultaat van € 4.648. Het eigen vermogen komt daarmee op € 5.194, naast een bestemmingsreserve producties van € 28.522.

Stichting Wabi Sabi ontvangt voor de periode 2025-2028 structurele subsidies van het Fonds Podiumkunsten en de provincies Drenthe en Groningen.

Daarnaast zijn er diverse fondsen ter ondersteuning van de producties. Voor de productie Contra waren dat in 2025: Stichting Doen/Vriendenloterij, Fonds 21, VSB fonds
Algemene langjarige ondersteuning ontvangt Wabi Sabi van het F.B. Oranjewoudfonds.

Vooruitblik

2026 staat met name in teken van het spelen van Contra in theaterzalen en fase 1 van het vooronderzoek van Filewolven. Filewolven zal te zien zijn vanaf mei 2027 als locatievoorstelling op theaterfestivals en vanaf september 2028 tot maart 2029 in theaters.

Voor het bestuur gaan we op zoek naar een nieuw bestuurslid uit Drenthe met ervaring op artistiek theatergebied. Gea Boerma neemt het voorzitterschap over van Henk Steenge en Maurice de Wilde treedt toe als penningmeester.

In de bestuursvergaderingen richten we de blik langzaam op het beleidsplan voor de periode 2029-2032. Op zoek naar een overkoepelend thema en nieuwe voorstellingsplannen!

Schema van aan-, herbenoeming en aftreden bestuur

	functie	aan	herbenoemd	aftredend
Henk Steenge	voorzitter	20-05-2019	20-05-2023	20-05-2027
Nicolette Klein Bleumink	penningmeester	02-10-2019	02-10-2023	01-05-2025
Gea Boerma	lid/penningmeester vanaf 1/5/2025	02-10-2029	02-10-2023	02-10-2027
Christien Bronda	lid	26-04-2021	26-04-2025	26-04-2029
Willem Hulshof	lid	01-12-2025	01-12-2029	01-12-2033

Overzicht van betaalde en onbetaalde functies van bestuursleden

Henk Steenge	Onbetaalde functie: -Secretaris van de Stichting Theaterinitiatieven stad.
Nicolette Klein Bleumink	Betaalde functies: -Zakelijk leider Stichting De Noorderlingen tot 1 april 2025 -Controller Stichting Grand Theatre tot 1 juli 2025 -Interim zakelijk leider Theater De Steeg -Interim zakelijk leider Wabi Sabi vanaf 1 mei 2025
Gea Boerma	Betaalde functie -Concerndirecteur Provincie Groningen Onbetaalde functies: -Voorzitter van het bestuur van Theatercollectief Spielplatz -Voorzitter Raad van Toezicht Vera & Simplon -Voorzitter van het bestuur van het Poeziepaleis --Voorzitter van het bestuur van de Muziek Dans en Theaterschool te Veendam -Bestuurslid Noorderlicht
Christien Bronda	Betaalde functie: -Voorzitter Raad van Toezicht ZINN Onbetaalde functies: - Voorzitter Stichting Vrienden van het Groninger Museum - Bestuurslid Museum Oude Wolden in Westerwolde (Vanaf 1 januari 2026) - Bestuurslid Het Behouden Huys - Voorzitter Raad van Toezicht Kwaiteitsregister Sociaal Domein - Ambassadeur Maggie,s Center Groningen
Willem Hulshof	Betaalde functie: - Directeur eigenaar De Kwestie

Fair practice

Stichting Wabi Sabi hecht grote waarde aan eerlijke vergoedingen (fair pay) in de culturele en creatieve sector, aan het eerlijk verdelen van middelen (fair share) en aan vertrouwen tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. De stichting hanteert de CAO Toneel en Dans als uitgangspunt voor de honoraria van zzp'ers en de artistiek leider in loondienst.

De bedrijfsvoering van de stichting is eerlijk, duurzaam en transparant, ook naar de opdrachtnemers toe. Gegevens over bedrijfsvoering worden waar mogelijk gedeeld en publiek toegankelijk gemaakt. Het beloningsbeleid is in te zien via de website van de stichting. De stichting respecteert het auteursrecht en maakt hier duidelijke afspraken over.

□ *Beloningsbeleid Wabi Sabi: www.wabisabitheater.nl/over-de-stichting*

Diversiteit en inclusie

Stichting Wabi Sabi waardeert de verschillen en overeenkomsten tussen mensen, ongeacht culturele en religieuze achtergrond, gender, beperking, seksuele oriëntatie, sociaaleconomische status, opleidingsniveau of leeftijd. Ook binnen de organisatie verwelkomt en omarmt Wabi Sabi het unieke van elk individu. Religieuze achtergrond, seksuele oriëntatie en sociaaleconomische status spelen geen enkele rol bij de werving en selectie. Wel zal de organisatie bij gelijke geschiktheid de voorkeur geven aan sollicitanten met een kwetsbare achtergrond. In haar voorstellingen probeert de organisatie begrip te kweken tussen en voor bevolkingsgroepen die elkaar in het dagelijks leven vaak niet tegenkomen. Dit wordt ook meegenomen in de keuze voor de uitvoerenden.

Goed bestuur | good governance

Stichting Wabi Sabi bestaat uit een onbezoldigd bestuur dat een artistiek en zakelijk leider aanstelt om de projecten en activiteiten te realiseren. De bestuursleden ondersteunen en controleren de zakelijk en artistiek leider in de uitvoering van hun taak door hun specifieke expertise binnen hun portefeuille ter beschikking te stellen. Stichting Wabi Sabi onderschrijft de principes en de aanbevelingen van de Governance Code Cultuur. Het bestuur waarborgt de artistieke integriteit en de eigen onafhankelijkheid, heeft een integere en open cultuur en hanteert een gefaseerd rooster van aftreden. De stichting heeft een huishoudelijk reglement waarin afspraken zijn gemaakt over de taakverdeling, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van directie en bestuur. Het reglement bevat ook een procedure voor (mogelijke) gevallen van belangenverstrengeling bij een van de leden van de directie of het bestuur.

2. Verslag Contra

Contra is een locatievoorstelling gebaseerd op interviews met (ex)politiemedewerkers, filosofen, sociologen, politici en jongeren die te maken hebben gehad met politieoptredens. De voorstelling belicht ervaringen van verschillende groepen en biedt uiteenlopende perspectieven op wat de betekenis is van de politie in de samenleving. Zo wordt de rol van de politie in onze gemeenschappelijke verantwoordelijkheid uiteengezet, komen de risico's van het geweldsmonopolie aan het licht, en wordt de spanning tussen bescherming van kwetsbaren en ordehandhaving voelbaar gemaakt. De voorstelling belicht dat waar het schuurt en de menselijkheid op het spel staat, voor zowel politiemedewerkers zelf als voor degene die tegenover hen staan. De verhalen worden vormgegeven met dans, acrobatiek en live muziek.

Contra heeft 25 keer gespeeld op festivals in Nederland, voor in totaal 5.502 bezoekers.

Contra maakte een grote indruk op het publiek. Door de afwisseling van journalistieke teksten en dans ontstond een sterke spanning bij het publiek, waarin de dilemma's en thema's invoelbaar werden. Uit veel publieksreacties en gesprekken is gebleken dat dit goed is overgekomen (zie bijlage 1: publieksreacties). Ook de recensies geven blijk van reflectie op de genoemde thema's.

Ook heeft *Contra* duidelijk het gesprek op gang gebracht tussen het publiek, met politieagenten en over het politievak. Dit werd bijvoorbeeld duidelijk in de aflevering van *Opium op Oerol* waarin een bezoek aan de voorstelling *Contra* het hoofdonderwerp was. In het programma waren ook drie Terschellingse agenten te gast, die hun mening gaven over de voorstelling. <https://www.wabisabitheater.nl/post/contra-opium-op-oerol>

“Na de voorstelling werd ik door veel mensen aangesproken en bevraagd: waarom was ik nu zo verdrietig? Voor veel mensen die ik heb gesproken was het een nieuw onderwerp

en niet zo herkenbaar. Dat was voor mij weer een eye-opener. Veel mensen weten niet hoe moeilijk het is om jarenlang het goede te proberen te doen in uniform (politie, defensie of anderszijds) en regelmatig als boeman weggezet te worden in de media en maatschappij. Of wat alles wat je meemaakt met je doet als mens. Ik heb er de rest van de dag gesprekken over kunnen voeren met mensen die naar mij toekwamen. Bedankt dat jullie dit onderwerp zo intens hebben uitgewerkt en in de openheid brengen. Dat blijkt echt heel erg nodig te zijn.” - Publieksreactie vanuit de Karavaan

Na elke voorstelling bleven er mensen hangen en praten, zowel met spelers, medepubliek of agenten, die zelfs in uniform in het publiek waren komen zitten om daarna met het publiek in gesprek te gaan. Bij verschillende voorstellingen werd er een slotwoord gedaan door een agent; hieraan werkten Cindy de Koning, Tidave Sadeghi en Joel Feliz mee. Net als bij eerdere voorstellingen van Wabi Sabi theater en regisseur Maarten Smit werkte dit voor het publiek extra confronterend. Door een agent te zien die de dilemma's geleefd had, wiens teksten en ervaringen direct waren verwerkt, werd de realiteit van de voorstelling groter en werden de gesprekken die na afloop werden gevoerd over de voorstelling nog intensiever. Daarnaast is er ook in samenwerking met het USVA en SPOT Groningen een avond georganiseerd waarin het publiek van tevoren met een ervaringsdeskundige politieagent kon spreken. Dit bracht het publiek op een andere manier dicht bij de thematiek.

Doordat het geweld waar over gesproken werd vooral vanuit het perspectief van de agenten was, was de reactie hierop het grootst. Maar omdat het ook om geweld onderling ging (in de vorm van discriminatie) werd het gesprek ook open gebroken. Zie hiervoor bijvoorbeeld de reactie van Tidave Sadeghi, projectleider politie voor iedereen. ‘Confronterend en pijnlijk herkenbaar’. Maar ook familieleden van (ex) agenten gaven aan dat ze niet wisten wat hun naaste meemaakte, en dat de voorstelling handvaten gaf om over de ervaringen te praten.

Social practice

In verschillende stadia van de ontwikkeling van de voorstelling werden agenten betrokken bij het maakproces. Zo is er een dialoog tussen ervaringsdeskundigen en de betekenis van de voorstelling ontstaan en werd de voorstelling het middel om hun ervaringen, verhalen en perspectieven te delen. Doel was om een actueel sociaal, politiek en cultureel vraagstuk tastbaar en bespreekbaar te maken, en verhalen een podium te bieden die anders niet gehoord zouden worden.

Tijdens het ontwikkelen van de voorstelling lag de focus op het interviewen van agenten uit de organisatie via UDR ([uitsluiting, discriminatie en racisme](#)) en via de politie zelf. Zo zijn

o.a. Joel Feliz en Najib Tuzani geïnterviewd. Via contacten uit de UDR zijn er nog verschillende anonieme agenten geïnterviewd waarvan teksten in de voorstelling zitten. Er zijn ex-agenten gesproken die door PTSS thuis waren komen te zitten om ook hun perspectief te tonen. Ook hebben agenten meegelezen tijdens de ontwikkeling van verschillende versies van het script om te toetsen op correctheid van de informatie. In totaal zijn er 12 agenten gesproken. Daarnaast is er contact geweest met de Radboud universiteit Nijmegen, en is er gesproken met onderzoekers naar moral injury bij agenten.

Tijdens de repetities zijn er drie toonmomenten geweest waarop (ex-)agenten hebben gekeken. Hun feedback is meegenomen in de aanpassingen van de voorstelling.

Na de eerste tour is er contact met verschillende agenten om agenten en medewerkers van de politie naar de voorstelling te krijgen, onder andere met Martin Sitalsing (Politiechef Noord Nederland) en Rob Bakker (Teamchef politie Noord-West Fryslân). Al deze initiatieven hebben ervoor gezorgd dat de voorstelling verweven is met de maatschappij waar ze deel van is.

Artistieke vorm

De mengvorm van live muziek, journalistieke teksten en dans, met nadruk op partnering, gaf de voorstelling een eigen signatuur en bevestigde de artistieke lijn die Smit ontwikkelt. Hierin was er een grote ontwikkeling op het gebied van groepschoreografie. Dit was de eerste keer waarin Maarten met een grote groep dansers werkte. Ook werkte hij voor het eerst met choreograaf Kim Jomi Alstadsæter. Zijn ervaring bij DV8 en als danser/choreograaf met circus

invloeden, combineerde bijzonder goed met de nodige metaforen van de thematiek in de interviews. Hierdoor kon er snel gewerkt worden en veel materiaal gemaakt worden. Hierbij moet genoemd worden dat de tijd eigenlijk te kort was: zeven weken de tijd voor zo'n grote voorstelling heeft veel gevraagd, maar het resultaat is naar volle tevredenheid van iedereen behaald.

De nieuwe samenwerking met HIIIT, een losse muzikant, componist/sound designer vroeg veel aanpassing aan het werkproces in vergelijking met een muzikant die ook componist en sound designer is. Dit heeft ook de muziek een nieuwe richting gegeven.

Artistiek team

Concept & Regie	Maarten Smit
Choreografie	Maarten Smit, Kim-Jomi Alstadsæter, performers
Dans en spel	Davey Bakker, Amber Veltman, Uhr'lice Rosaria, Gyano van Straaten, Tijmen Teunissen
Muziek en spel	Vitaly Medvedev (hiiit)
Zang en spel	Elénie Wagner
Tekst	Wessel de Vries & Maarten Smit
Compositie	Brendan Faegre, Katherine Teng
Productie	Nathalie Roux
Zakelijke leiding	Hans Jansen, Nicolette Klein Bleumink vanaf 1 mei 2025
Fondsenwerving	Soscha van der Stelt
Regieassistent	Isa Janse

Decor	Douwe Hibma
Kostuums	Freja Roelofs
Rekwisieten	Andre Kok
Lichtontwerp	Desiree van Gelderen
Techniek	Hanne bouman, Tjebbe witteveen
Dramaturgie	Bas Köhler, Elien van den Hoek
Teaser	Jules van Hulst
Vormgeving	Mo Visser
Fotografie	Anne Harbers
Marketing	Amarins Elzinga
Educatie	Amarins Elzinga

Speellijst

Het plan was om *Contra* 32 keer te spelen op festivals (overwegend in Noord-Nederland). Uiteindelijk heeft *Contra* op locatie 2 keer gespeeld in Donderboerkamp (Drenthe), waar ook gerepeteerd werd. Verder was *Contra* 2025 te zien op Karavaan (Alkmaar), Oerol (Terschelling) en FestiValderAa (Schipborg, Drenthe). In totaal is er 25 keer gespeeld.

Bijzonderheden	Speelplek	Datum	Aanvang	Capaciteit	Bezoekers	Bezettings- percentage
Try-out	Donderboerkamp	22 mei	20:30	100	57	57,00%
eerste voorstelling	Donderboerkamp	23 mei	20:30	100	105	105,00%
	Karavaan	29 mei	19:30	220	219	99,55%
	Karavaan	30 mei	19:30	220	221	100,45%
landelijke Premiere	Karavaan	31 mei	19:30	220	218	99,09%
	Karavaan	1 juni	16:00	220	222	100,91%
succesoptie	Karavaan	1 juni	11:00	220	73	33,18%
	Oerol	13 juni	20:00	250	250	100,00%
	Oerol	14 juni	15:45	250	248	99,20%
	Oerol	14 juni	20:00	250	252	100,80%
	Oerol	15 juni	15:45	250	251	100,40%
	Oerol	15 juni	20:00	250	249	99,60%
	Oerol	16 juni	15:45	250	252	100,80%
	Oerol	16 juni	20:00	250	250	100,00%
	Oerol	18 juni	11:00	250	254	101,60%
	Oerol	18 juni	20:00	250	255	102,00%
	Oerol	19 juni	15:45	250	257	102,80%
	Oerol	19 juni	20:00	250	250	100,00%
	Oerol	20 juni	15:45	250	252	100,80%
	Oerol	20 juni	20:00	250	253	101,20%
Vervallen	Oerol	21 juni	15:45	vervallen	5	
	Oerol	21 juni	20:00	250	255	102,00%
	Oerol	22 juni	15:45	250	250	100,00%
	FestivalderAa	4 juli	20:00	200	200	100,00%
	FestivalderAa	5 juli	20:00	200	204	102,00%
	FestivalderAa	6 juli	14:00	200	200	100,00%
TOTAAL					5502	

2.2 Behaalde zakelijke doelstellingen

Voor de marketing en de publieksgerichtheid van *Contra* heeft Wabi Sabi verschillende doelen opgesteld. Hieronder worden deze toegelicht.

Publieksbereik

Voor *Contra* worden in totaal 8600 bezoekers verwacht, verdeeld over 2025 en 2026. In 2025 verwachtte Wabi Sabi 4800 bezoekers bij 32 voorstellingen, voor gemiddeld 150 bezoekers per voorstelling. In de uitvoering zijn er minder voorstellingen gespeeld, maar wel voor meer publiek: in totaal zijn er in 2025 25 voorstellingen gespeeld, voor maar liefst 5.502 bezoekers. Het aantal bezoekers is dus ruimschoots gehaald met minder dan de 32 geplande voorstellingen. Gemiddeld waren het 220 bezoekers per voorstelling.

Branding

Wabi Sabi wilde met het spelen van *Contra* de naamsbekendheid vergroten, zowel van Wabi Sabi als van Maarten Smit. Publiek dat Wabi Sabi kent van eerdere producties zal steeds duidelijker de specifieke werkwijze herkennen. Tijdens *Contra* 2025 was dit vooral merkbaar op Oerol en FestivalderAa, waar Wabi Sabi Theater met TERECHT ook al eerder speelde. De kaartverkoop liep hier als een speer en de voorstellingen waren snel uitverkocht. Ook uit publieksreacties komt terug dat mensen al eerder een voorstelling van Wabi Sabi Theater hebben gezien, en dus weer terugkomen.

Netwerkmogelijkheden

De samenwerking met organisaties biedt nieuwe netwerkmogelijkheden voor de toekomst, voor nieuwe projecten, het bereiken van nieuw publiek en zakelijke kansen. Door *Contra* is er contact gelegd met diverse geledingen binnen de politie, zoals de eenheden (Noord Holland, Noord Nederland), de opleidingen (bijv Jong gediplomeerden), diverse afdelingen zoals UHDR en Politie voor Iedereen als ook vertegenwoordigingen zoals CTRL Alt Delete waardoor er zowel op inhoud voor de voorstelling, verdiepingsprogramma en publieksgroepen invulling is geweest voor *Contra* 2025. Voor *Contra* 2026 wordt hierop voortgebouwd en met name voor het verdiepingsprogramma voor zowel publiek algemeen, als scholen als politie intern verder ontwikkelen.

Contra speelt in 2026 in de landelijke theaters en dan is het streven om 's avonds een vrije voorstelling te hebben staan en de volgende dag een besloten voorstelling op dezelfde locatie voor scholen of maatschappelijke organisaties. De contacten die met organisaties zijn gelegd tijdens het maakproces en de speelperiode van *Contra* in 2025 maken dit mogelijk. Een nieuw contact is ook de Numberfive Foundation van Prinses Laurentien waarmee de stichting in 2026 een voorstelling van *Contra* gaat realiseren, waarbij alle relaties van NumberFive aanwezig gaan zijn. Hierbij wordt ook na afloop een verdiepingsprogramma georganiseerd, waar ook de politie bij betrokken zal zijn.

Vergroten van publiekstoegankelijkheid

Tijdens Oerol is bij een voorstelling van *Contra* zowel een blinde- als een doventolk geweest. Voor de theatervoorstelling *Contra* gaat Wabi Sabi samen met Stichting 'Komt het zien' bekijken waar de publiekstoegankelijkheid nog verder vergroot kan worden.

Aantal volgers vergroten per medium:	volgers nu	doel	realisatie
Nieuwsbrief (MailChimp)	192	300	738
Facebook	110	250	208
Instagram	273	500	709
Linkedin	28	50	212

Eigenlijk kun je al stellen dat we op Facebook na (staat nu op 208, doel is 250) alle doelen ruimschoots behaald hebben, terwijl heel 2026 nog voor ons ligt. De stichting is positief verrast door de mooie nummers die nu al zijn behaald: dit loopt ook in lijn loopt met de vele mooie reacties en recensies die we ontvingen. De marketingafdeling is voornemens om met dezelfde houding, insteek en inzet de komende theatertour te vermarkten, waarbij zij zich niet alleen richten op theaters maar ook op instellingen, scholen en bedrijven die feeling hebben met de inhoud van de voorstelling.

Publiek

Er is geen data verzameld over de publiekssamenstelling, voornamelijk doordat de festivals zelf de kaartverkoop deden. Wat betreft de kaartverkoop viel het wel op dat de verkoop van de eerste voorstelling op de Donderboerkamp stroef verliep, naar inschatting mede door de ongunstige ligging en het feit dat nog niemand de voorstelling gezien had. Op dat moment waren er bovendien nog geen recensies. Zodra er artikelen werden geschreven en er prachtige reacties binnenkwamen trok de verkoop ontzettend aan. Daarna was de voorstelling overal binnen no time uitverkocht en kwamen er regelmatig berichten binnen of het toch echt niet mogelijk was om ergens nog een stoeltje bij te schuiven. Ook de aflevering van Opium zorgde voor een directe piek in de verkoop. Na de uitzending was FestivalderAa compleet uitverkocht. Daarnaast viel het op dat, meer dan bij *TERECHT*, mensen de tijd namen om niet alleen een publieksreactie op locatie op te schrijven, maar deze ook naar ons te mailen. Vaak waren deze zeer uitgebreid (zie bijlage 1 voor publieksreacties).

Vanwege het voornamelijk spelen op festivals zijn er geen schoolvoorstellingen gespeeld, op een na: op Oerol was de ochtendvoorstelling voor de scholen van het eiland. Voor 2026 wordt de voorstelling aan theaters ook voor schoolvoorstellingen verkocht.

Bij Karavaan zijn er 250 kaarten aan de politie verkocht, zij zijn verdeeld in blokken van 50 naar de voorstellingen gegaan. Dit zijn vermoedelijk geen personen die vanzelfsprekend naar theater gaan. Op Oerol zijn er agenten van Terschelling en het hoofd van politie Leeuwarden langs geweest en om de voorstelling te zien en om te praten over toekomstig optreden voor agenten van Noord Nederland. De voorstelling gaat een keer te Assen en een keer te Drachten besloten voor politie gespeeld worden.

2.3 Aandacht in de media

Er zijn volop recensies uitgekomen over Contra, zie de persquotes in bijlage 2. Daarnaast is een hoogtepunt de uitzending van Opium op Oerol van 20 juni, waarin de voorstelling van Contra het hoofdonderwerp was en werd bezocht door Prinses Laurentien en Eloise van Oranje.

Opium op Oerol:

https://npo.nl/start/serie/opium-op-oerol/seizoen-16/opium-op-oerol-2025_2/afspelen

Interview met Maarten Smit:

<https://www.wabisabitheater.nl/post/diepte-interview-met-regisseur-maarten-smit>

3 Evaluatie

3.1 Successen

- Zo goed als alle voorstellingen waren uitverkocht. Zowel op Oerol als Festival Der Aa is er een vast publiek opgebouwd dat terug komt. De voorstellingen op Oerol waren binnen 2 dagen uitverkocht, en zelfs op het festival Karavaan, waar het gezelschap voor het eerst stond, was het publiek volop aanwezig en is de succesoptie geactiveerd.
- De thema's van de voorstelling kunnen makkelijk gepolariseerd worden, of in de valkuil van politieke correctheid of ongenueanceerde veroordeling vallen. Dit is niet gebeurd. Dit werd duidelijk in zowel reacties vanuit de media (recensies) als vanuit het publiek in de gesprekken na afloop. Juist het tegenovergestelde is gebeurd, wat ook het beoogde doel was, maar zeker geen vanzelfsprekendheid in de huidige (wereld) problematiek.
- Het festivalpubliek was ook enthousiast over de toegankelijke vorm die het publiek verleide om voor deze materie open te staan.
- Het was een eerste samenwerking met verschillende spelers/muzikanten die nog nooit met tekst hadden gewerkt in deze vorm. Hierin zijn ze enorm gegroeid tijdens de repetitie en speelperiode. Dit heeft de vorm van Wabi Sabi Theater weer een stap verder gebracht door nieuwe vormen die werden toegevoegd, en het opbouwen van een groot netwerk aan talenten die de stijl en methode verder verhelderen en versterken.
- Maatschappelijke instellingen en organisaties die met de problematiek te maken hebben reageerden enthousiast en werden ook bereikt naast het reguliere publiek. Zo kwamen de hoofden-politie van Noord Nederland kijken (Martin Sitalsing en Rob Bakker), verschillende agenten van uitsluiting & discriminatie, een delegatie burgemeesters uit de veiligheidsdriehoek Noord Nederland, en (ex-)agenten en familie. Hiermee betrok Wabi Sabi theater publiek dat anders niet snel met theater in aanraking zou komen, en met nog hogere uitzondering met dans.
- Door het kunst-minnend publiek werd de voorstelling goed ontvangen om zijn vorm.

3.2 Leerpunten

Een voorstelling van 75 minuten met 5 dansers, 2 muzikanten, 2 technici en 67 pagina's tekst is met 35 repetitiedagen per performer eigenlijk te weinig tijd. Door de voorstelling fysiek uitdagend te maken was dit op sommige momenten in de tournee erg zwaar voor de spelers. Met de inzichten van nu zou een voorstelling van dit kaliber voor een grotere tribune gepland kunnen worden in de toekomst. In de voorbereiding zou ook het script iets korter kunnen, of er moet een langere repetitietijd tegenover staan. Dit alles was nog binnen de marge van wat haalbaar is, en gelukkig zijn er geen onvoorziene negatieve omstandigheden geweest. Maar meer marge wat betreft de verhouding tijd en materiaal in het proces inbouwen voor spelers en organisatie is voor volgende voorstellingen een leerpunt. Ook het samenwerken met nieuwe partners, zoals in dit geval HIIIT, neemt wat meer tijd dan bij langdurige samenwerking, ook hierin kan de planning vooraf meer ruimte geven.

3.3 Vooruitblik naar 2026

In 2026 gaat *Contra* de theaters in. Het gaat hier om vrije voorstellingen, besloten voorstellingen voor scholen en maatschappelijke organisaties in theaters. Hiervoor is er al interesse vanuit De Nieuwe Kolk in Assen, SPOT in Groningen, de Harmonie in Leeuwarden, de Klinker in Winschoten, de Hoge Woerd in Utrecht, de Tamboer in Hoogeveen en

anderen. Daarnaast lopen er al contacten met meerdere maatschappelijke instellingen: politie Noord Nederland, politie Noord Holland, CMO Stamm, de NumberFive foundation in Den Haag en handhaving gemeente Haarlem. Voor CMO Stamm wordt *Contra* op 3 december 2026 gespeeld op de opening van het congres voor relaties te Assen.

Oorspronkelijk was het doel om in 2026 de voorstelling 45 maal te spelen voor in totaal 3.800 bezoekers. Het bijgestelde doel is 45 keer spelen in zalen met een grotere stoelcapaciteit, omdat het speeloppervlakte ook groter moet zijn in verband met crew en en het decor waar een ME-bus in is verwerkt. Het bijgestelde doel is om in 2026 tot en met februari 2027 voor meer dan 13.000 mensen te spelen.

Tijdens de festivaltour is naast het nagesprek geen extra randprogrammering of educatie aangeboden rondom de voorstelling. Voor de theatertour van 2026 is dit wel beschikbaar in de vorm van een voorbereidende lesbrief waarmee docenten hun studenten op een beeldende wijze kunnen laten kennis maken met de inhoud van de voorstelling. Daarnaast wordt er een actieve theaterworkshop aangeboden, die ingaat op de werkwijze van Wabi Sabi Theater in relatie tot de voorstelling *Contra*; hoe kunnen tekst en dans elkaar versterken om iets uit te beelden.

4 Financiële verantwoording

4.1 Algemene toelichting op de kosten

Op het moment van opstellen van de oorspronkelijke begroting voor *Contra* 2025 en 2026 was niet voorzien dat de kosten zo hard zouden gaan stijgen. Met name de kosten voor reizen, verblijf en catering zijn hoger geworden alsmede ook de inhuur van extra voorzieningen om buiten op locatie te kunnen spelen. Daartegenover heeft de politie de kosten op zich genomen van de slotwoord-sprekers na de voorstelling en heeft HIIIT bijgedragen in de repetitiekosten voor een muzikant en instrumenten beschikbaar gesteld. Van Het Houten Huis zijn diverse technische materialen en vervoersmiddelen geleend. De gestegen dagtarieven van spelers, muzikanten en technici konden worden opgevangen binnen de begroting. Stichting Wabi Sabi streeft Fair Pay na en volgt de CAO Toneel en Dans.

4.2 Algemene toelichting op de baten

Voor Stichting Wabi Sabi is de meerjarige toekenning van het Fonds Podiumkunsten categorie 1 en de meerjarige subsidietoekenningen van de provincies Drenthe en Groningen een prachtige bevestiging van de ontwikkeling van het gezelschap, maar gaf het ook een goede financiële bodem om *Contra* wel te kunnen gaan maken zoals bedacht. Helaas is het niet gelukt om op de festivals na de zomer van 2025 te spelen. De recettes waren voorzichtig begroot, maar door goede bezoekersaantallen zijn ze uiteindelijk € 8.000 meer dan begroot. De stichting is blij met de toekenningen van de diverse private fondsen.

Bijlage 1 | Publieksreacties

Bijlage 2 | Persquotes

CONTRA - WABI SABI THEATER

PUBLIEKSREACTIES

JAN VAN DER MEER, GEÏNTERVIEWDE EX-POLITIEAGENT

“Mijn PTSS-spiegel had door niemand anders dan jullie verbeeld kunnen worden.”

“De vertaling van interviews naar dans, beweging, tekst en muziek resulteert in een intense en confronterende beleving.”

“Het onder tafel laten broeien van emoties en trauma’s is duisterder dan ze op tafel leggen zodat het licht zijn werk kan doen.”

“Een uitzonderlijk prachtige uitvoering.”

“De combinatie van interviews, dans, beweging, tekst, zang, muziek en decor zorgt voor een intense en confronterende ervaring.”

PROGRAMMEURS REACTIES

“CONTRA was voor mij één van de hoogtepunten van Oerol.”

“Wat een mooie vorm, goede genuanceerde teksten en prachtige muziek. Ik was erg onder de indruk van jullie voorstelling.”

OEROL PUBLIEKSREACTIES

“Iedere keer dat we jullie op Oerol zien, zijn we weer onder de indruk van wat jullie neerzetten.”

“Iedere seconde even boeiend en verbazingwekkend goed.”

GASTENBOEK EN DIGITALE REACTIES

“Een prachtige, meeslepende en soms ontroerende voorstelling”

“Ik was enorm geraakt door de herkenning die de voorstelling teweegbracht. Na de voorstelling realiseerde ik me hoe belangrijk het is dat jullie deze voorstelling maken.”

“Veel mensen weten niet hoe moeilijk het is om jarenlang het goede te proberen te doen in uniform.”

“Bedankt dat jullie dit onderwerp zo intens hebben uitgewerkt en in de openheid brengen.”

“Als veteraan met PTSS zag ik een verdiepende voorstelling vol erkenning, herkenning en reflectie – confronterend en realistisch.”

“Alle lof dat jullie dit verhaal van mensen in uniform zo inzichtelijk hebben kunnen maken, ook voor wie deze ervaringen niet heeft.”

“Een topstuk dat confronterend én verhelderend laat zien wat mensen zoals ik met zich meedragen.”

“Je wordt als toeschouwer meegezogen in het politiewerk en de dilemma’s waar agenten voor staan. Ik heb zelden zo’n goede voorstelling gezien die je zo aan het denken zet.”

“Als behandelaar van mensen met PTSS was ik diep geraakt door deze voorstelling.”

“Compleet omver geblazen. Nog steeds tranen als ik het navertel.”

“Een prachtige voorstelling met een waanzinnige symbiose tussen dans en tekst. Het heeft mij van begin tot eind geraakt.”

“Ik ben verrijkt, geraakt en ontroerd. Jullie hebben voor mij de politie menselijk(er) gemaakt.”

“Wat een complete ervaring was dit! Dans, muziek, teksten en boodschap: helemaal af.”

“Wat een waanzinnig goede en belangrijke voorstelling.”

“Een hele mooie indringende voorstelling. Knap, rauw, en kwam compleet binnen”

“Wat een multi-talenten. Geloofwaardig gespeeld, genuanceerd en overtuigend – ik ben omver geblazen.”

CONTRA - WABI SABI THEATER

PERSQUOTES

NRC, RON RIJGHARD - ★★★★★

“(...) de performers zijn dubbeltalenten, die dansen en acteren combineren. Iemand die een monoloog uitspreekt én tegelijk een achterwaartse koprol over de gebogen rug van een collega maakt: dat zie je zelden. Verbluffend.”

“(...) een plezier om naar te kijken.”

SCÈNES, JOS SCHURING - ★★★★★

“En opnieuw is het helemaal raak. CONTRA is documentair theater dat moeiteloos, muziek, dans, tekst en visuele vondsten combineert tot spektakel dat ook nog eens tot nadenken stemt. Dat is zeldzaam. Er is veel te genieten in CONTRA. Heel veel.”

“CONTRA combineert moeiteloos muziek, dans, tekst en visuele vondsten tot spektakel dat ook nog eens tot nadenken stemt.”

“Documentair theater waarin maatschappelijke thema's en theatrale verbeelding krachtig samenkomen.”

THEATERKRANT, SANDER JANSSENS

“Boeiend documentair theater over 'de beste vriend' die de politie is.”

“Wabi Sabi imponeert met subtiele teksten, superieure bewegingstaal en originele zangpartijen”

“Ondanks de lelijkheid en ellende die agenten moeten meemaken is de eenvoudige maar indringende boodschap van Wabi Sabi glashelder.”

“De voorstelling beweegt overtuigend tussen documentaire realiteit en theatrale verbeelding.”

DAGBLAD VAN HET NOORDEN, MIRANDA TEN WOLDE - ★★★★★

“CONTRA is zonder meer een van de beste voorstellingen van het jaar”

“Door de indrukwekkende acrobatische dans en opera-achtige zang is het stuk tegelijk van hoge artistieke kwaliteit.”

“Vanaf nu kijk je met heel andere ogen naar de politie.”

WEEKBLAD DE TERSCHELLINGER

“Het is theater dat raakt, schuurt, en aan het denken zet. Discriminatie, politieke druk, mediabelangstelling, PTSS en het broze gevoel van veiligheid worden op indrukwekkende wijze vertaald naar scènes die zowel confronterend als poëtisch zijn.”